

է : Երեւնայ թէ աս ծեփը բաց օդու մէջ ալ կենայ նէ՝ չայլայլիր , և չորնալէն ետքը սաստիկ կը կարծրանայ . թէպէտ և կամաց կամաց կը պնդանայ . խիստ քիչ կ'ընդարձակի ու կը քաշուի . փայտի , քարի , երկրթի և ուրիշ գաճի վրայ սաստիկ կը կըպչի : Երեւնայ շատ կը գործածուի պատ ծեփելու , պատի վրայ զարդեր շինելու , սուտ մարմարին ձեւացընելու , անձրեւի ջրորդան՝ շինելու , այլեայլ առնօթներ շինելու ևն : Երբոր աւազն ու ասիկայ հաւասար չափով խառնես , շատ դիմացկուն ու ամէն բանի պիտանի ծեփ մը կը շինուի , որ Երեւնայ զիացիք շատ բոնի ալ կը գործածեն :

Երեւնայ փայլեցընելու սեւեռներ :

ՍԵՒԵՐ՝ մէջ ծեծէ երկու մաս վանաչաքար՝ ու չորս մաս այրած փղոսկր¹ , յետոյ ասոնք մետաքսէ մաղէ մը անցու . սանդին մէջ ալ ածուխէ կրակ լեցու որ տաքնայ . ետքը կրակը մէջէն թափէ , ու մէջը կէս մաս ճերմակ քացախ լեցու , որուն մէջ նոյն չափ աղբիւրի ջուր ու կէս մաս շաքարի տորտ խառնած պիտի ըլլաս : Երբոր ամէնը մէկէն խառնելէն ետքը կը լեցընես սանդին մէջ , ու մէկէն վրան կ'աւելցընես ան մաղած շաքարը ու այրած փղոսկրը : Ետքը նորէն կը ծեծես՝ որպէս զի զանգուածը աւելի բարակ ու թանձր ըլլայ : Երբոր սանդը կը պաղի՝ կը հանես պղտիկ ապակէ կամ հողէ բղուկներու² մէջ կը լեցընես , ուր ինքնիրեն կը չորնայ . թէ որ կ'ուզես՝ նոյն ատենն ալ կրնաս գործածել :

Գործածելու ատենդ կ'առնես մէկ կարծր փետուր մը , և ջրի մէջ թրջելէն ետքը՝ կը խոթես բղուկին մէջ , ու ժով կը դարձնես . և որչափ որ ասոր վրայ կ'ապած կ'ելլէ՝ այնչափ բաւական

է կօշիկ մը փայլեցընելու . ուստի կը տարածես անիկայ կարծր խողանակի՝ մը ծայրը , ու անով բոլոր կօշիկը կը շփես . ետքը խողանակին մէկալ ծայրը կը դարձնես , անով ալ կը շփես , ու կը փայլի . գէշ հոտ ալ չունենար , կաշին ալ աւելի կ'ակուղ ու անթափանց կ'ըլլայ :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

() Դէն առաջ եկած սոսկալի դիպած ճը :

Հին սովորութիւն է ամէն տեղ կաղանդին և ուրիշ մեծ տօներուն անուշեղէններով ու խմորեղէններով նոր տարին մէկմէկու շնորհաւորել , ու բարեմաղթել իրարու որ ան տարին ալ ողջ առողջ ու երջանկու թեամբ անցընեն : Երբ մեղք որ ամէնքն ալ աս բարեմաղթութեան պտուղը չեն վայելեր , կամ ուրիշ պատճառաւ , և կամ իրենց կամօք , երբոր թշուառութեան պատճառ եղող գործքերը՝ երջանկութեան պատճառ կը սեպեն , ու չարաչար կը խաբուին : Սաճառստանի Երեսնոց քաղաքին քովերը , որ Փեթրվարտին քաղաքին մօտ է , երկու գեղացի էրիկ կնիկ՝ օր առաջ պատրաստութի կը տեսնեն , կը մտնեն իրենց սովորական կառքն ու քաղաք կ'երթան որ տօնին համար պաշար ձարեն : Ուրիշ զանազան պաշարներէն զատ մէկ հարկաւոր պաշար մըն ալ աս կ'ըլլայ որ մկնդեղ ալ գնեն , վասն զի մկներուն ձեռքէն շատ գանգատ ունին եղեր : Եւ որովհետեւ հոն սովորութիւն է եղեր մկնդեղը բարկ օղիով բաղադրել մէկ ապակիէ ամանի մը մէջ լեցընել կուտան օղին ու հետը ան սաստիկ թոյնը , կ'ելլեն կը մտնեն իրենց կառքը , և ուշ ատեն դէպ 'ի գեղը կը դառնան : Ամբոն վրայ մութ ա-

1 Օւ-գ :

2 Հալան :

3 Նեղել լեւերի :

4 Ֆիւ քիշ :

5 Գալանդ :

1 Ֆրէ :

տեն խեղճերուն վրայ կը հասնին իրեք գող աւազակ մարդիկ, կառքէն կ'իջեցնեն զիրենք, ու ճամբէն դուրս տեղմը ծառի մը ամուր կը կապեն ու հոն կը թողուն: Իսկ իրենք ուրախութիւն մը աղէկ որս ըրինք ըսելով կ'ելլեն նոյն կառքը կը նստին, ու ձեռքով ասդիս անդին բան փնտռելու ատեն թէ արդեօք ինչ աղէկ ու տեղու խմելու բաներ կան մէջը, ձեռքերնին կուգայ օղին շիջը. իրեքն ալ մէկէն կուշտ մը կը խմեն՝ որ ցուրտէն տաքնան, ու անշուշտ իրարու նոր տարի կը շնորհաւորեն: Իսկ նայէ որ տաքնալու տեղը իրեքն ալ մէկէն կը պաղին, ու կ'իյնան կառքին մէջ մէկմէկու վրայ կը մեռնին: Իսկ կառքին ձիերը զիրենք կառավարող չունենալով, կամաց կամաց կ'առնեն կառքը կը տանին շիտակ գեղացիին տունը ուր որ իրենց ախոռն էր: Ինտանիքը կառքին ձայնը լսելով, ճրագներով դուրս կը թափին որ հայրերնին մայրերնին ուրախութեամբ ընդունին. բայց ինչ կընայիս. իրենց ծնողացը տեղը իրեք օտար մարդիկ կառքին մէջ ընկած մեռած: Իսկ չգիտնալով գեղը աղաղակով կը լեցնեն թէ աս ինչ բան է, և լացն ու գոռումը կը սաստկանայ՝ իրենց ծնողքը չտեսնելուն համար: Կեղացիները շուտ մը կը դարտըկեն կառքը, ու նոյն կառքով ճամբայ կ'ելլեն դէպ ի քաղաքը, և ձայն տալով ասդիս անդին՝ ձայն մը կ'առնեն հեռուանց, շուտ մը վար կ'իջնան, կ'երթան կը գտնեն երկու խեղճերն ալ յուսահատաբար կապած: Շուտ մը կը քակեն զիրենք՝ կ'առնեն կառքին մէջ, ու կը դառնան ուրախութեամբ իրենց տունը, առանց լացի թաղումն կ'ընեն իրենց օղին խմող իրեք գողերուն, ու փառք կուտան Բքտուծոյ որ զիրենք այսպիսի հրաշքով փրկեց՝ որ նոր տարին սկըսին, որուն ամենեւին յոյս չունէին: Բք դիպուածը կը պատահի 1842ին, որ Եւրոպացիներու ծանուցին նոյն տարին:

Ի ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Ի կէտն հասեալ ընթացից
Աստուծոյ որ զտիւ և զգիշեր
Մեկնեալ ծագէ զոյս յերկնից,
Առնու դարձեալ նոր ջրջան:
Բոլորեցաւ շուտափոյթ
Ի կենցաղոյս ամաց մին.
Յանդարձական ի փախուստ
Գնացէ և սա ըստ նրմին:
Ամենայնի է վախճան,
Ժամանակին չիք յաղթող.
Չհետ վայրկենին գայ վայրկեան
Յոյնն ըզնա հալածող:
Անդարձ երթայ ընդ ուղի
Պայծառագոյնն ի յաւուրս,
Եւ բեղնաւորն իսկ տարի
Սահեալ գիտէ գեղըս կոյս:
Անմահանալ զուր ջանայ
Տանց կառուցմամբ մահացուն.
Ունայնութիւն սիւն նոցա
Չներէ ի սպառ կալ կանգուն:
Հասարակաց նոյն օրէն
Ի բախտ վարէ զմեզ ի նոյն,
Եւ յառաջին վայրկենէն
Չնախկին առնումք քայլ մահուն:
Արդ զի զբաղեալ այսգունակ
Ժամանակաւս՝ վայրապար
Ծախումք զաւուրքս այս երազ
Հանգոյն այլոց սրբավար:
Թէ վախճանէ ի վայրկեան
Մարդուան իցէ դատակնիք,
Կեցցուք զվայրկեանիս որ կայն,
Հիմա ապառնոյն վաստակիմք:
Որ ընդ բաղդին սիրահար
Երջանկութեան ջերմն ըրձիւք
Չանձն իւր գործէ հէք չըլառ,
Չիք իբրու զնա որ եղուկ:
Սրտապատիր ի հրապոյրս
Վասնէ զծաղկեալ հասակն իւր,
Եւ կեղակարծ ընդ սին յոյս
Չառձեռն ըզբախտ ծախէ զուր:
Ի սոնք ձեռնարկս յարածուի
Չողիդ քաղես, ո՛վ անմիտ.
Մինչև զկենաց առեալ ումք
Յելս հասանես օրհասիդ:
Օն անդր ի բաց կաց յինէն
Մոլորութիւնդ այդ սրխալ.
Վայրկեանս յոր եմ կեանք իմեն,
Եւ ո՛չ յորում կարեմ կեալ:
Առանց ցաւոց անտորտունջ
Չանցեալսն յիշեմ դաւուրս իմ,
Անտենչ, անահ, անշըշուհ
Ընդ մընացուածն հայիմ:
Մի՛ նդ վայր լըբցուք ի կորուստ
Ըջբարութիւնս որ տըլաւ.
Ակրնկալիք հեշտին սուտ
Մի՛ դաւեսցեն զհեշտ իրաւ:
Վայրկեան սահեալ չիք եղև,
Թերևս չոգայ ապագայն.
Մահկանացուացս արդարև
Այժմուս և եթ կայ միայն: